

92-gruppen

Vesterbrogade 2B, 1620 Kbh. V

Tlf: 21 72 79 57

e-mail: tdc@92grp.dk

Website: www.92grp.dk

Koordinator: Troels Dam Christensen

København, 6. september 2019

Høringssvar fra 92-gruppen om rammenotat vedr. Kom (2019)352.

“MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET Intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove”¹

Overordnede kommentarer

Vi deler regeringens ”foreløbige generelle holdning”, om at byde Kommissionens meddelelse om ”intensivering af EU's indsats for at beskytte og genoprette verdens skove” velkommen. Bedre sent end aldrig fristes man dog til at sige.

Som nævnt i Kommissionens meddelelse og rammenotatet besluttede man, allerede, i EU's syvende miljøhandlingsprogram fra november 2013², at miljøkonsekvenserne af Unionens forbrug af fødevarer skal vurderes, og – hvis det er relevant – at Kommissionen fremlægger en handlingsplan om at undgå rydning og ødelæggelse af skove.

At ”det er relevant” og at EU-landene har et særligt ansvar, fremgik tydeligt af det studie, som Kommissionen fik udarbejdet og som blev udgivet i 2013. Studiet viste, at EU er verdens største nettoimportør af afgrøder med ”indlejret afskovning” (*embodied deforestation*). Det blev beregnet, at EU-landene i perioden 1990-2008 importerede og forbrugte varer, der forårsagede afskovning af 7,4 millioner hektar.

Det er nu mere end halvandet år siden at et nyt studie bestilt af Kommissionen³ fremlagde en række gennemarbejdede bud på hvad EU kan gøre for at beskytte og genoprette verdens skove.

EU-Parlamentet meldte sig for et år siden med en betænkning ”om gennemsigtig og forsvarlig forvaltning af naturressourcer: skove”.⁴

Opfordringen fra EP er, at Kommissionen fremlægger en EU-handlingsplan, med EU-lovgivning, der bl.a. skal sikre, at ingen forsyningskæder eller finansielle transaktioner med forbindelse til EU forårsager skovrydning.

Vi noterer os naturligvis med glæde, at skiftende danske regeringer via Amsterdam-partnerskabet løbende har presset på for at få Kommissionen til at tage skridt til en EU-handlingsplan mod afskovning. Vi beklager, at det ikke er lykkedes den nu siddende EU-Kommission at fremlægge en detaljeret EU-handlingsplan med såvel lovgivningsmæssige som ikke-lovgivningsmæssige initiativer, men blot sender et ”idekatalog” videre til den kommende Kommission.

To uger efter Kommissionens medd. (23. juli 2019), udgav IPCC sin skelsættende rapport ”Climate Change and Land” (8. august 2019)⁵, der klart viser skovenes betydning for at nå Parisaftalens

¹ [https://www.eu.dk/samling/20191/kommissionsforslag/kom\(2019\)0352/index.htm](https://www.eu.dk/samling/20191/kommissionsforslag/kom(2019)0352/index.htm)

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013D1386&from=DA>.

³ https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/feasibility_study_deforestation_kh0418199enn_main_report.pdf

⁴ http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0249_DA.html

⁵ <https://www.ipcc.ch/report/srccl/>

ambition, og at beskyttelse af kulstofrige økosystemer, d.v.s. tropiske skove, tørvemoser mv. er det mest effektive klimavirkemiddel. IPCC rapporten underbygger vigtigheden i at beskytte, bevare og genoprette skov. Samme rapport anerkender også oprindelige folks vigtige rolle i bevarelsen af land og skov (C1.1 og C4.3).

Vi opfordrer Danmark til at bede den kommende Kommission om at medtage IPCC rapporten "Climate Change and Land" i sit videre arbejde med at omsætte meddelelsen til en EU handlingsplan om intensiveret EU indsats for at beskytte og genoprette verdens skove med både lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige initiativer.

Overordnet skal Kommissionens meddelelse have ros for at give et klart billede af verdens skoves – bedrøvelige – sande tilstand, og ikke mindst for klart at anerkende EU landenes kæmpe ansvar for skovrydningen: *"De fleste af de råvarer, som er forbundet med skovrydning og skovforringelse, forbruges på lokalt eller regionalt plan, men EU importerer produkter såsom palmeolie, kød, soja, kakao, majs, træ og gummi, bl.a. i form af forarbejdede produkter eller tjenesteydelser. Hvis man i det samlede endelige forbrug medregner indirekte bidrag til skovrydning ("indlejret skovrydning"), tegner EU sig for omkring 10 % af verdens forbrug"* (medd. s. 4).

EU bør følge Verdensmål om at stoppe afskovning inden 2020

Vi er omvendt forundret over at Kommissionens mål for EU's fremtidige indsats for at stoppe skovrydningen, synes at tage afsæt i Kommissionens meddelelse om skovrydning fra 2008 (medd. s. 5), hvor der sættes et mål for EU, om at standse det globale tab af skovdække senest i 2030 og nedbringe brutto-rydningen af tropisk skov med mindst 50 % senest i 2020.

Målsætningen må efter vores opfattelse være Verdensmålet (15.2) om at stoppe afskovning inden 2020. Og mener også at kunne konstatere, at det ser ud til at være regeringens holdning (rammenotatet s. 4).

Konkrete kommentarer til Kommissionens prioriteter og til regeringens foreløbige generelle holdning til disse

Prioritet 1: Reduktion af EU- forbrugets jordfodaftryk

Bioenergi

Vi noterer os at EU Kommissionen anerkender at brugen af biobrændstoffer bidrager til skovrydning (medd. s. 7/8). Vi støtter på det kraftigste regeringens holdning om, at *"...der gennemføres nye vurderinger af EU's regulering af bioenergi som led i bestræbelserne på at beskytte og genoprette verdens skove. Det er vigtigt med et klart fokus på bæredygtighedskriterier i EU i forhold til brugen af bioenergi, idet der ellers kan være risiko for, at den vedtagne udbygning med vedvarende energi i EU vil øge bioenergiefterspørgslen i EU og bidrage til yderligere afskovning i tredjelande"*.

Vi ser med bekymring at Kommissionen vil øge produktion og anvendelse af biomasse: *"Øge indsatsen for en bæredygtig fremstilling og anvendelse af træbrændsel på baggrund af erfaringerne fra initiativet med den globale klimaalliance samt fortsætte med at fremme andre former for bæredygtig vedvarende energi"* (medd. s. 12).

Vi opfordrer den danske regering til at afvise dette tiltag. Bæredygtigheden bør fremmes, men ikke øge produktion og forbrug.

Tømmer

Vi støtter at EU's FLEGT arbejdsplan for 2018-2022 får særligt fokus på at styrke gennemførelsen af EU's tømmerforordning (medd. s. 9).

Forsyningskæder

Omend vi i NGO kredsen har divergerende opfattelser af forskellige certificeringsordningers potentiale til at sikre bæredygtige forsyningskæder med skovrydningsfri råvarer – støtter vi samlet Kommissionens forslag om at certificeringsordninger bør styrkes gennem undersøgelser af deres fordele og mangler.

Vi noterer os med glæde Kommissionens meddelelses ordlyd om, at: *"Forbrugerne og producenterne bør også informeres bedre om sammenhængen mellem råvareforbrug og skovrydning. Folk bør via både **lovgivningsmæssige** (vores fremhævnning) og ikke-lovgivningsmæssige incitamenter opfordres til sundere, mere varierede og næringsrige kostvaner samt til at begrænse madspild"* (medd. s.8). Hvor der ydermere i noten henvises til den nye EAT-Lancet rapport⁶, hvori der plæderes massivt for mindre konsum af kød og mere konsum af plantekost.

Vi opfordrer til at Danmark arbejder for lovgivning på området. Frivillige tiltag har ikke ført til tilstrækkelige resultater. Der skal sættes en stopper for import af produkter linket til afskovning, som f.eks. soja. Eventuelt via et krav om due diligence/rettidig omhu som ved tømmerforordningen.

I et brev til EU Kommission i november 2018 krævede daværende miljøminister Jakob Ellemann-Jensen på vegne af Amsterdam Partnerskabet, at EU præsenterer en ambitiøs handlingsplan. Vi opfordrer den nuværende regering til aktivt at støtte en sådan tilgang i både national lovgivning og EU i lovgivning, hvor bl.a. revisionen af CAP'en kan udformes så der etableres sanktioner overfor forsyningskæder der medfører afskovning.

Danmark bør arbejde for at EU skal stille strengere krav til al import af produkter, som indebærer afskovning, degradering af økosystemer (som f.eks. Ceradoen) eller overtrædelse af oprindelige og lokale folks rettigheder.

Prioritet 2: At samarbejde med producentlandene om at mindske presset på skovene og sikre en "skovrydningsfri garanti" for EU's udviklingssamarbejde

Vi opfordrer EU til at støtte op om at skovnationer bevarer og afrapporterer på deres skov og landsektor under Parisaftalen, således at skov og landsektoren bliver en del af deres opfyldelse af Parisaftalen. Dette skal give producentlandet endnu et incitament til at bevare deres skove og andre økosystemer samtidig skal det sikre, at de lande EU handler med, er Parisaftale-compliant.

Prioritet 3: At styrke det internationale samarbejde om at standse skovrydning og skovforringelse og støtte skovgenopretning

Vi noterer os at Kommissionen grundet tilsagnet om, at EU's handelspolitik skal bidrage til en forsvarlig forvaltning af forsyningskæderne, *"...sigter mod at sikre at alle nye (vores fremhævnning) omfattende EU-handelsaftaler indeholder bindende bestemmelser om bæredygtig skovforvaltning og ansvarlig forretningskik samt en forpligtelse til at gennemføre Parisaftalen i praksis"*. (medd. s. 12).

⁶ <https://www.thelancet.com/commissions/EAT>

Det er naturligvis ikke tilstrækkeligt kun at indføre hensynet i nye handelsaftaler.

Ifølge Parisaftalen, bør lande i implementeringen af samme "...respektere, promovere og tage i betragtning deres respektive menneskerettighedsforpligtelser..." (Præambel). Der nævnes heriblandt oprindelige folks rettigheder. Oprindelige folks territoriale rettigheder skal her fremhæves og især Artikel 26,1 af FN-erklæringen for oprindelige folks rettigheder: "Oprindelige folk har ret til det land, de territorier og ressourcer som de traditionelt har ejet, beboet eller på anden vis brugt eller erhvervet sig".

Vi opfordrer regeringen til at arbejde for, at ikke kun nye EU-handelsaftaler lever op til dette, men at også allerede indgåede EU-handelsaftaler bliver revurderet m.h.p. om de lever op til disse internationale forpligtelser. Med afsæt i ovenstående bør EU's Mercosur aftale – den såkaldte "cows for cars aftale", som minimum sættes på pause.

Når EU Kommissionen under prioritet 3 fremhæver at: "*Flere af EU's eksisterende handelsaftaler indeholder allerede særlige bestemmelser om dels at fremme handel med skovbrugsprodukter, der ikke forårsager skovrydning eller skovforringelse...*", bør det påpeges, at EU's negative indvirkning på verdens skove hovedsageligt skyldes landbrugsprodukter med "*embodied deforestation*" (dyrefoder, vegetabilsk olie, mm.), snarere end blot "*forest products*" (tømmer, mm.). Det er derfor, også af den grund, utilstrækkeligt at EU begrænser sig til kun at inkludere skovhensyn i **nye og omfattende** EU-handelsaftaler.

Prioritet 4: At omkanalisere midler henimod en mere bæredygtig arealanvendelse

NB: Rammenotatet er kommet til i prioritet 4 at genbruge prioritet 3s overskrift. I Kommissionens medd. står der: "Prioritet 4: At omkanalisere midler henimod en mere bæredygtig arealanvendelse"

Det er glædeligt at Kommissionen så klart anerkender den bydende nødvendighed i at omdirigere investeringer. Den opgave er tosidet; dels at tilskynde afskovningsfri praksis, men lige såvel at forhindre investeringer, der medfører afskovning. Kommissionen får desværre hovedsageligt nævnt den første halvdel af udfordringen.

"Det af afgørende betydning at omkanalisere de vigtigste private finansieringsstrømme i landbrugssektoren hen imod skovrydningsfri aktiviteter. Det er samtidig vigtigt at fjerne de økonomiske incitamenter og tilskud, som har en modsatrettet virkning" (medd. s. 13)

Kommissionen har kun to "Vigtigste Tiltag" under punkt fire (medd. s. 14). Begge overser opgaven med at forhindre investeringer, der medfører afskovning. Den udeladelse gentages i rammenotatet.

Vi opfordrer regeringen til at opfordre EU til at tiltaget om at lade afskovning være et fremtrædende parameter i den taxonomi-forordning, som opløftes fra "handling, som de i øvrigt vil fremme" til et "Vigtigste Tiltag"

"Være særligt opmærksom på skovrydning i gennemførelsen af handlingsplanen om bæredygtig finansiering, herunder ved oprettelsen af et EU-klassificeringssystem for økonomiske aktiviteter" (medd. s. 15)

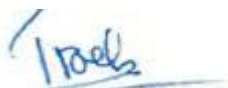
Med hensyn til skovklimainvesteringer bør det tilføjes i EUs medd., jf. Parisaftalens artikel 5, at investeringerne også skal levere, sociale, miljø og forvaltningsmæssige fremskridt (de såkaldte

“non-carbon benefits”). Det er vigtigt at disse “goder” prioriterer oprindelige folk og lokalsamfund der lever i, og af, skoven.

Prioritet 5.

Ingen kommentarer

Med venlig hilsen

Troels Dam Christensen
Sekretariatsleder,
92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling, der i denne sag er tegnet af:

Amnesty

Danmarks Naturfredningsforening

Det Økologiske Råd

Greenpeace

IWGIA

Red Orangutangen

Verdens Skove

WWF Verdensnaturfonden